

VIJF PIJLERS: STEEKWOORDEN:

Pijler 1: BESCHRIJVEN

Wat zie ik? Wat is er aan de hand? Welke situatie is vastgelegd? Wat is het onderwerp?

Pijler 2: ANALYSEREN

Wat zijn de *regiekeuzes* van de fotograaf t.a.v. compositie, uitsnede,, arrangement van hoofd- en ondergeschikte elementen, techniek, materiaal, etc.?

Beeldelementen:

- *compositie:* centraal (enkelvoudig, vorm is rond of driehoek of vierkant van vorm) of decentraal (complexer, meer spanning) of overall of symmetrisch (met as).
- *Lijnwerking:* Hoe gaat blik door foto? Horizontaal en vertikaal is meestal rustig, statisch. Diagonaal of kronkelig is meestal dynamisch. Opgaand diagonaal is versnellend, afgaand vertragend.
- *Kadrering:* selectie van fotograaf. Open kader (beeld loopt door aan rand kader, elementen aan rand vaak aangesneden) en gesloten kader (beeld buiten kader speelt geen rol)
- *Herhaling, ritmiek:* kan in ruimtelijk vlak maar ook in plat vlak liggen.
- *Ruimte, perspectief:* Derde demensie wordt op foto gesuggereerd door iets op voorgrond of invoerende convergerende lijnen of onscherp-scherp of overlappingsen.
- *Tijd:* gebruikte sluitertijd of verstrijken van tijd (oude foto).
- *Verdeling licht donker:* Licht bepaalt sfeer foto. Richting van licht? Strijklicht, tegenlicht, plat licht, kaal/hard licht, koel, zacht, neutraal, warm, flits, invullicht, schemer licht, gereflecteerd licht. Ochtend, middag, avond licht. Verschillende vormen van kunstlicht.
- *Toon:* contrast (hard wit, hard zwart), gradatie (verloop van zwart naar wit) en dekking.
- *Kleurgebruik:* Kleur beïnvloedt gevoel: pastel=teder, fel=hartstocht, blauw=koel en wijkt, rood=warm en komt op je af. Contrast is harmonieus of schrill. Verzadiging. Helderheid. Veel verzadigde kleuren=chaotisch. Monochroom=harmonieus. Zwart-wit is uiterst monochroom en abstractie van werkelijkheid
- *Materiaal:* Afmeting van foto, textuur. Glanzend (meer scherppte, brilliance)halfmat, parelglans, mat. Afdruk op aluminium, perspex.
- *Presentatie:* wel/niet passe-partout. Kleur passe-partout. Foto wel/niet in reeks.
- *Techniek:* Detaillering. Scherptediepte. Licht en ISO. Objectief. Beweging suggereren. Over- en onderbelichting.
- *Manipulatie:* fotobewerkingsprogramma's.

Pijler 3: INTERPRETEREN

Wat is bedoeling of betekenis van de foto? Foto is communicatief of expressief.

Drie invalshoeken:

- *Wat staat op de foto (onderwerp=wat zie je op de foto),* waar kun je de foto mee vergelijken (*genre=landschap-, natuur-, portret-, naakt-, documentaire-, stilleven-, architectuur-, macro-, kinderfotografie etc.*) en waar gaat de foto over (*thema= vergankelijkheid, vervuiling, mobiliteit, schoonheid, tegenstelling, discriminatie, etc.*).
- *Wat is de boodschap, bedoeling* van fotograaf? Soms duidelijk, bijvoorbeeld bij reclame en documentaire fotografie. De motivatie van fotograaf speelt rol. Die wil informeren, iets laten zien, zich uiten, een kwaliteitsfoto maken, iets gedaan krijgen, aandacht trekken, verduidelijken.
- *Welke betekenis* heeft de foto? Door subjectieve ervaringen of kennis, of door tekens, symbolen of associaties kan foto betekenis hebben, ontroeren, schokken, aan het denken zetten. Tweede laag van foto.

Connotaties (=persoonlijke associaties of persoonlijk referentiekader) kunnen betekenis geven.

Tekens en symbolen kunnen verwijzen naar iets dat niet is afgebeeld.

Punctum (=aanwijsbaar detail dat emotioneel raakt).

Context (toegevoegde tekst, plaats waar en wijze waarop foto wordt gepresenteerd)

Niet alle foto's hebben inhoud of bedoeling. Ze zijn expressief zonder dat er iets te interpreteren valt. Dat feit is ook interpretatie.

Pijler 4: WAARDEREN

Geven van beargumenteerd oordeel over een foto. Vier invalshoeken:

- *Fotografie als realisme:* foto is ultieme weergave van werkelijkheid. Manipulatie mag niet.
- *Fotografie als expressionisme:* foto is expressie van fotograaf. Manipulatie mag.
- *Fotografie als instrumentalisme:* foto is middel om doel te bereiken, een belang te dienen.
- *Fotografie als formalisme:* foto is ultieme organisatie van beeldelementen voor esthetisch genoeg.

Foto kan herkenbaar handschrift van maker hebben.

Criteria: Originaliteit, vakmanschap, voldoet de foto aan opdracht, past de foto binnen portofolio of serie, voldoet foto aan doelen leerproces, waardering in kader van wedstrijd.

Waardering is gericht op het positieve in foto, beargumenteerd en onderbouwd, logisch en consistent in lijn met analyse en interpretatie.